

Svenska jätteträd och deras mytologiska historia

Såsom synnerligen intresserad av stora träd trodde jag i min enfald att jag var hyfsat uppdaterad om vad som var på gång inom detta ämnesområde. Det var därför med förvåning jag fick höra talas om Per Östermans nyutkomna bok om jätteträd. Näväl, boken införskaffades omgående. Efter att ha plöjt igenom de 92 faktsäckade sidorna är jag ännu mer förvånad att jag inte kände till vad som var i görningen. Ryktet om högkvalitativa trycksaker inom ämnet natur tenderar att spridas vida kring, långt innan de når bokdiskarna – och det här är en mycket underhållande, välskriven, trevlig och faktsäckad bok om träd och deras historia!

I elva inledande kapitel beskrivs trädens mytologiska, religiösa och historiska betydelse. Här finns allt från berättelser om vackra förhistoriska skogar till hårresande skildringar av blodiga slag mellan germaner och romare under de centraleuropeiska lövträdens tak. Östermans flinka penna och vackra språk gör att man riktigt känner dofterna av ceremonierna i offerlundarna.

I boken ges också intressanta förklaringar till kända ord och uttryck. ”Caput” kan beskriva ett avhuggna huvuden hängts upp i träd i samband med blotfester kring 1000-talet. Ordet ”bokstav” kommer av att man skrev runskrift på stavar av bok. Genom att handgripligen ”ta i trä” skulle man kunna skydda sig mot faror. Många av myterna som återges är av det våldsamma

slaget och bitvis rekommenderas en högt satt åldersgräns för läsandet: Ett exempel beskriver germanernas straff för plundring av träd. Detta är milt sagt avskräckande och om den lagtillämpningen hade skett idag skulle ingen ens våga tänka tanken att avverka ett gammalt träd. Som sagt, informationsmängden är blytung men språket fjäderlätt. Man häpnar!

Boken avslutas med ett antal beskrivningar av enskilda trädslag, deras mytologi och användningsområden. Den är rikt illustrerad med bilder av egendomliga eller jättelika träd. Sist i boken finns en tabell över de cirka femtio största träden i Sverige. Listan bygger på uppgifter från en ”trädtävling” i affärs-tidningen ATL jämte uppgifter från olika inventeringar och sammanställningar.

De enda brister jag hittar i denna sammanställning är att några av landets största träd

saknas i tabellerna liksom uppgifter om årtal för mätningarna. Dessutom saknar man (kanske är denna synpunkt typisk för en akademiker) litteraturhänvisningar i den faktsäckade texten. Boken är ju så helsikes intressant att man skulle vilja läsa mer! Näväl, sammanfattningsvis rekommenderas boken varmt.

★ SVANTE HULTENGREN

Svenska jätteträd och deras mytologiska historia. Artbooks, 2001. 92 sid. Den kan beställas direkt från författaren Per Österman, Artbooks. Telefon: 0417-323 50. E-postadress: per@artbooks.se. Priset på 199 kronor inkluderar frakt.